

PĚT RAD aneb Vdovský a sirotčí důchod

**§ NOVÝ SERIÁL
DENÍKU
PRÁVNÍ
PORADNA**

Každý z nás čas od času řeší nějakou právní otázku, častokrát si však ani nevědomujeme, že konkrétní záležitost v sobě skrývá mnohem více právních problémů a její řešení není tak jednoduché, jak se mohlo zpočátku zdát.

Úmrtí partnera či rodiče může kromě značné emocionální ztráty znamenat i ztížení sociální situace, a to především v případech, kdy byl pozůstalý na zemřelém finančně závislý. Kromě jiných dávek státní pomoci pamatuje zákon na tyto osoby prostřednictvím poskytování důchodu, a to buď vdovského či vdoveckého nebo sirotčího, tedy s ohledem na rodinný vztah, který měl pozůstalý vůči zemřelému. V dnešním dílu pěti rad zdarma si proto uvedeme, za jakých předpokladů je možné tyto důchody získat.

Rada první

Nárok na vdovský či vdovecký důchod může mít pouze manžel zemřelého.

Právní nárok na vdovský/vdovecký důchod po svém manželovi má osoba, jejíž manžel:

- byl poživatelé starobního nebo invalidního důchodu nebo
- splnil ke dni smrti podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod anebo zemřel následkem pracovního úrazu.

Rada druhá

Obecná podpůrčí doba pro pobírání vdovského/vdoveckého důchodu činí jeden rok.

Vdovský/vdovecký důchod náleží po dobu jednoho roku od smrti manžela.

Po uplynutí této doby má osoba pobírající vdovský důchod nárok na další pobírání vdovského důchodu, a to za situace, že:

- pečuje o nezaopatřené dítě, které má po zemřelém nárok na sirotčí důchod, nebo dítě, které bylo v rodině zemřelého vychovááno, jde-li o vlastní (osvojené) dítě vdovy či vdovce nebo bylo-li dítě aspoň jedním z nich převzato do dne smrti manžela do trvalé péče nahrazující péči rodičů

- pečuje o dítě, které je závislé na péči jiné osoby ve II. – IV. stupni závislosti, které má po zemřelém nárok na sirotčí důchod, nebo dítě, které bylo v rodině zemřelého vychovááno, jde-li o vlastní (osvojené) dítě vdovy nebo bylo-li dítě aspoň jedním z nich převzato do dne smrti manžela do trvalé péče nahrazující péči rodičů

- pečuje o svého rodiče nebo rodiče zemřelého manžela, který s ní žije v domácnosti a je závislý na péči jiné osoby ve II. – IV. stupni závislosti
- je invalidní ve třetím stupni nebo

- dosáhla alespoň věku o 4 roky nižšího, než činí důchodový věk pro muže stejného data narození nebo důchodového věku, je-li důchodový věk nižší.

Rada třetí

Při stanovení výše vdovského/vdoveckého důchodu se nepřihlíží k účasti zemřelého manžela na stavebním spoření.

Výše základní výměry vdovského a vdoveckého důchodu činí 9 % průměrné mzdy měsíčně. Výše procentní výměry vdovského a vdoveckého důchodu činí 50 % procentní výměry starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, na který měl nebo by měl nárok manžel (manželka) v době smrti.

Rada čtvrtá

Při splnění zákonných podmínek může osiřelé dítě pobírat sirotčí důchod po obou zemřelých rodičích.

Na sirotčí důchod má nárok nezaopatřené dítě, zemřel-li jeho rodič (osvojitel), nebo osoba, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do výchovy jiné osoby nebo do společné výchovy manžel, a tento rodič

(osvojitel) nebo osoba, která jej převzala do péče, byli poživatelé starobního nebo invalidního důchodu nebo ke dni smrti splnili podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod, anebo zemřeli následkem pracovního úrazu.

Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se pro účely vzniku nároku na sirotčí důchod považuje za splněnou, byla-li získána aspoň polovina potřebné doby pojištění.

Rada pátá

Výše výměry sirotčího důchodu je stanovena obdobně jako u výměry vdovského/vdoveckého důchodu.

Výše základní výměry sirotčího důchodu činí 9 % průměrné mzdy měsíčně. Výše procentní výměry sirotčího důchodu činí 40 % procentní výměry starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, na který měl nebo by měl nárok zemřelý v době smrti. Zanikl-li nárok na sirotčí dů-

chod proto, že dítě přestalo být nezaopatřené, a nárok na sirotčí důchod vznikl znovu, neboť podmínka nezaopatřenosti byla znovu splněna, nesmí být výše procentní výměry sirotčího důchodu nižší než procentní výměra sirotčího důchodu, která náležela ke dni zániku nároku na tento důchod.

V tomto článku jsme čerpali z níže uvedených právních předpisů:

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění

Rubrika 5 rad zdarma je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka - www.pravnilinka.cz

Nepřehlédněte

Deník každou středu zveřejňuje právní poradnu, ve které se dozvíte, jak postupovat v konkrétních situacích a čeho se naopak vyvarovat.

NEPŘEHLÉDNĚTE:
Příští téma rubriky 5 rad zdarma: Práva autora